

متن پیاده سازی شده نشست بیستم (43) سال دوم درس خارج فقه هنر 17 اردیبهشت 1402

برای دریافت فایل کلیک کنید

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد و آله الطاهرين
اللهم كن لوليك الحجة ابن الحسن صلواتك عليه و على آباءه في هذه الساعة و في كل ساعة وليا وحافظا و قائدا و ناصرا و دليلا
وعينا حتى تسكنه أرضك طوعا و تمتعه فيها طويلا
مدیریت روایات مربوط به مجسمه سازی و نقاشی

توضیحاتی در ابتدای جلسه در باره بحث جمع ظنون

ما به این نتیجه رسیدیم که اگر بنا هست نتیجه مشخص تری را در موضوع مورد بحث جستجو کنیم باید روایات را بررسی کنیم

در روایات، وقتی یک مساله ذات روایات در آن باره زیاد باشد اولین کاری که یک مجتهد باید انجام دهد، مدیریت و دسته بندی روایات است که کار بسیار سخت ولی لازم است ...
ما در این جا روایات زیادی داریم و طبیعتا باید آن ها را دسته بندی کرد.

ما چهار دسته روایت داریم
یک : استظهر منه حرمة كل تصوير (نقاشی یا مجسمه از دوات ارواح یا غیر ذوات ارواح) این جا روایات متعدد است که یک خبر ابوبصیر بود از سه تا نه همه روایات بود
یک خبر داریم از جراح مدائنی ؛ این شخص نقل می کند از امام صادق علیه السلام:

لا تبنوا على القبور ولا تصوّروا سقوف البيوت فإن رسول الله كره ذلك.
روایت از نظر سند مشکل دارد ؛ جراح مدائنی توثیق نشده است و قاسم بن سلیمان هم که در سند است توثیق نشده است ؛ مگر این جا همان حرفی که ما داریم که مجموعه ادله مهم است ...
سوال این است اگر ما چندین روایت به همین اطلاق داشتیم ، سند را چه کار داشتیم؛ البته دلالت را ممکن است کسی مناقشه کند

به هر حال این حدیث هم دلالت بر حرمت نمی کند

خبر محمد بن احمد بن یحیی باسناد رفعه الی امیرا لمومنین (میشود مرفوعه)

نهی رسول الله صلى الله عليه و آله أن يُسَلَّم على أربعَةِ : عَلَى السُّكَرَانِ فِي سُكْرِهِ ، و عَلَى مَنْ يَعْمَلُ التَّمَاثِيلَ ، و عَلَى مَنْ يَلْعَبُ بِاللَّرْدِ ، و عَلَى مَنْ يَلْعَبُ بِالْأَرْبَعَةِ عَشَرَ ، و أَنَا أزيدُكُمْ الخَامِسَةَ : أَنهَاكُمْ أَنْ تُسَلِّمُوا عَلَى أَصْحَابِ الشَّطْرَنَجِ .

امام علی علیه السلام : رسول خدا صلى الله عليه و آله از سلام کردن به چهار نفر نهی فرمود : سلام کردن به آن که در حال مستی است ، به کسی که پیکر تراشی می کند، به کسی که نرد بازی می کند و به کسی که هفت پَر بازی می کند. من هم پنجمی را اضافه می کنم : شما را از سلام کردن به شطرنج بازیان نهی می کنم.

این حدیث دلالتش مناقشه جدی دارد ...

و اما خبر سوم :

خبر اصبح بن نباته از امير المومنين عليه السلام :

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي الْجَارُودِ عَنِ الْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع مَنْ جَدَّدَ قَبْرًا أَوْ مَثَلَ مِثْلًا فَقَدْ خَرَجَ مِنَ الْإِسْلَامِ.

این جا مطلبی که مهم هست، تناسب حکم و موضوع است.... بر فرض نقاشی و تمثیل مثال حرام باشد آیا مستلزم خروج از اسلام است این جریمه باید متناسب یک کار مناسب با خودش باشد مثل تکریم فسقه ...

شیخ صدوق می گوید: و الذی ا قوله فی قوله من مثل مثالا... یعنی من ابداع بدعة... او وضع دینا فقد خرج عن الاسلام فقولى فى ذلك، قول ائمتی فان اصبحت فمن الله على السنتی وان اخطات فمن نفسی....

حتی جایی دیدم من مثل مثالا یعنی کسی بیاید و همیشه کسی باید یک نفر در برابر او یا به عنوان محافظ بایستد (البته برای این حرف شاهد هم می آورند)

در کتاب معانی الاخبار آمده :

عَنِ الْبَرْقِيِّ عَنِ النَّهْيكِيِّ بِإِسْنَادِهِ يَرْفَعُهُ إِلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ قَالَ: مَنْ مَثَّلَ مِثْلًا أَوْ إِقْتَنَى كَلْبًا فَقَدْ خَرَجَ عَنِ الْإِسْلَامِ فَقِيلَ لَهُ هَلْكَ إِذَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ فَقَالَ لَيْسَ حَيْثُ ذَهَبَتْ إِثْمًا عَنِّي بِقَوْلِي مَنْ مَثَّلَ مِثْلًا مَنْ نَصَبَ دِينًا غَيْرَ دِينِ اللَّهِ وَ دَعَا النَّاسَ إِلَيْهِ وَ بِقَوْلِي مَنْ إِقْتَنَى كَلْبًا مُبْغِضًا لَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ إِقْتَنَاهُ فَأَطْعَمَهُ وَ سَقَاهُ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَقَدْ خَرَجَ مِنَ الْإِسْلَامِ .

معانی الاخبار: حضرت صادق عليه السلام فرمود هر کس مثالی را بوجود آورد یا سگی را برگزیند از اسلام خارج می شود.

عرض شد در این صورت بیشتر مردم نابود شده اند. فرمود آن طور که تو خیال کرده ای نیست منظورم اینست که هر کسی دینی را بوجود آورد غیر از دین خدا و مردم را بآن دعوت کند. و از سخنم هر کس سگی را بگزیند یعنی دشمن ما خانواده را برگزیند و باو آب و خوراک دهد هر کس چنین کاری بکند از اسلام خارج شده.